

SVĚŘENÍ DÍTĚTE DO VÝCHOVY (PÉČE) JINÉ FYZICKÉ OSOBY NEŽ RODIČE

OSOBNÍ PÉČE O DÍTĚ V
RODINĚ BEZ ZMĚNY STATUSU

© Zdeňka Králíčková, 2007

ÚČEL

- **výkon osobní péče o nezletilé dítě po dobu, po kterou nemohou rodiče o dítě osobně pečovat**
- **dočasnost**
- **pravidelné osobní kontakty rodiče s dítětem**

PRAMENY

➤ VNITROSTÁTNÍ

- LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD (č. 2/1993 Sb.)
- ZOR (z. č. 94/1963 Sb.)
- ZSPOD (z. č. 359/1999 Sb.)
- OSŘ (z. č. 99/1963 Sb.)

➤ MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY

- ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE (č. 104/1991 Sb.)
- EVROPSKÁ ÚMLUVA O VÝKONU PRÁV DĚTÍ (č. 54/2001 Sb. m. s.)

LITERATURA

- *Hrušáková, M., Králíčková, Z.: České rodinné právo. 3. vyd. Brno: MU, 2006.*

DRUHY

- nukleární rodina
§ 45 ZOR
 - manželé
 - jeden z manželů
 - jedna osoba

PŘEDPOKLADY

- CHYBĚJÍCÍ NEBO NEFUNGUJÍCÍ PÉČE O DÍTĚ ZE STRANY RODIČŮ
- není vyžadován souhlas rodičů
- SOUHLAS DÍTĚTE
- ZÁJEM DÍTĚTE
- EXISTENCE VHODNÝCH ZÁJEMCŮ

RODIČE

- nemohou, neumí nebo nechtějí s dítětem žít z důvodů
 - objektivních nebo subjektivních
 - spíše přechodných či krátkodobých

DÍTĚ

- je naděje na návrat do přirozené rodiny

ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE

- zájem dítěte je přední hledisko při jakékoli činnosti ve věci dítěte (čl. 3 odst. 1)
- **OCHRANA PŘIROZENÉ RODINY**
- **participační práva dítěte (čl. 12)**
 - právo na názor
 - právo na jeho vyjadřování (přímo nebo prostřednictvím jiné osoby)
 - právo na respektování názoru dítěte

ZÁJEMCI O PÉČI

ZOR:

- „jiné fyzické osoby než rodiče, které poskytují záruku řádné výchovy dítěte a se svěřením souhlasí“ (§ 45 odst. 1 ZOR) - bezúhonnost
- způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu
- společně jen manželé (§ 45 odst. 2 ZOR)
- jeden z manželů (§ 45 odst. 2 ZOR, jen se souhlasem druhého, výjimky)
- osamělá osoba
- **příbuzenství má zpravidla přednost - výslovně**
- uspokojivý zdravotní stav

SOUDNÍ ŘÍZENÍ VE VĚCI PÉČE

- lze zahájit i bez návrhu zájemců
- řízení ve věci péče o nezletilé: § 176 a násl. o. s. ř.
- **účastníci:**
 - rodiče, kteří jsou nositeli rodičovské zodpovědnosti (případně poručník)
 - dítě
 - zájemci o péči, příp. zájemce a jeho manžel
- nutný zásadně výslech účastníků – osobně
- **není vyžadován souhlas rodičů**
- rozsudek: konstitutivní

DŮSLEDKY PÉČE

- nezanikají vazby na přirozenou rodinu
- jde pouze o **osobní péči** o dítě

VZTAH RODIČE A DÍTĚ

- statusový vztah rodič a dítě zůstává zachován
- právní vazby na širší rodinu jsou také zachovány
- rodič má zásadně rodičovskou zodpovědnost
- rodič je zákonným zástupcem
- rodič je správcem jmění dítěte
- rodič dítě vychovává v nejširším slova smyslu
- rodič má právo se s dítětem stýkat
- rodič platí výživné na své dítě **přímo**

VZTAH OSOBA A DÍTĚ

➤ rozsah práv a povinností vymezí soud:

- má povinnost o dítě osobně pečovat
- dítě zastupuje jen v běžných věcech
- spravuje záležitosti dítěte jen v běžných věcech
- nemá vyživovací povinnost
- má právo s výživným hospodařit v zájmu dítěte, příp. je vymáhat

ZÁNIK A ZRUŠENÍ PÉČE

ZÁNIK: DOSAŽENÍM ZLETILOSTI DÍTĚTE, ÚMRTÍ

ZRUŠENÍ:

- ZE ZÁVAŽNÝCH DŮVODŮ
- I BEZ NÁVRHU
- NA NÁVRH OSOBY VŽDY
- ROZHODUJE SOUD

DŮSLEDEK:

- DÍTĚ SE FAKTICKY VRACÍ DO PŮVODNÍ RODINY
- JE NUTNÉ ZKOUMAT MOŽNOST I A SCHOPNOSTI RODIČŮ, PŘÍP. HLEDAT JINÉ FORMY NÁHRADNÍ PÉČE O DÍTĚ